info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۸۱۷
چهارشنبه / ۲۲ امرداد / ۱۴۰۴
۱۹ / صفر / ۱۴۴۷
13 / August / 2025

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: یاهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۴۸۳۸-۳۲۵۳۴۴۴۳ - ۰۲۶ فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۶۷/۸۰
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

زعطر حور بهشت آن نَفَس برآید بوی
کـه خاک میکده ما غبیر جیب کُند
چنـان زَنَـدرَه اسـلام غمـزه سـاقی
که اجتناب ز صهبا، مگر صُهیب کُند

مولانا

هرگز نداند آسیا مقصود گردش‌های خود
کماستون قوت ماست او با کسب و کار نانیا

اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۳:۵۱	۰۵:۲۴	۱۲:۱۰	۱۸:۵۶	۱۹:۱۶

برگه

دانا، نادان را می‌شناسد چرا که خود زمانی نادان بوده. اما نادان، دانا را نمی‌شناسد، چرا که هرگز دانا نبوده است..

افلاطون

گزارش روز

امارات و آذربایجان ابرهای ایران را می‌دزدند؟

کارشناس مستقل هواشناسی با تاکید بر غیرعلمی بودن گمانه‌های ایردزدی گفت: «ماجرای ایردزدی بیشتر یک فضاسازی رسانه‌ای است تا یک واقعیت علمی. ایران کشوری خشک است که در چند دهه اخیر با سوء مدیریت منابع آبی و بحران تغییر اقلیم، وارد دوره‌های مکرر خشکسالی شده است.»

به گزارش پیام آشنا به نقل از همشهری آنلاین، ایران در پنجمین سال متوالی خشکسالی قرار دارد و منابع آبی کشور به پایان رسیده است. با این حال اما در دو، سه سال اخیر یک پرسش تکراری هر از گاهی در فضای مجازی مطرح می‌شود و جنجال به پا می‌کند: «آیا همسایه‌ها بارش ایران را می‌دزدند؟» کارشناسان هواشناسی در گفت‌وگو با ما به این پرسش پاسخ داده‌اند.

در سال‌هایی که سایه گرمایش جهانی و تغییر اقلیم سنگین‌تر از همیشه بر سر ایران و منطقه افتاده، کاهش بارندگی و کمبود آب در کشور به یکی از جدی‌ترین نگرانی‌های محیط‌زیستی و اجتماعی تبدیل شده است. بارش‌های پراکنده، خشکسالی شدید و آسمانی که کمتر بارانی می‌شود، ذهن بسیاری از ایرانیان را در گیر پرسش‌هایی تازه کرده است. یکی از پرسش‌ها این است که آیا کشورهای همسایه با بارورسازی ابرها، سهم بارش ایران را می‌دزدند؟

امارات در مسیر سامانه‌های مانیست

کارشناسان و متخصصان هواشناسی با قاطعیت این ادعاها را رد می‌کنند. کارشناس مستقل هواشناسی با تاکید بر غیرعلمی بودن این گمانه‌ها می‌گوید: «ماجرای ایردزدی بیشتر یک فضاسازی رسانه‌ای است تا یک واقعیت علمی. ایران کشوری خشک است که در چند دهه اخیر با سوء مدیریت منابع آبی و بحران تغییر اقلیم، وارد دوره‌های مکرر خشکسالی شده است.»

محمدرضا جلودی تاکید می‌کند: «حتی اگر امارات بارورسازی ابرها را انجام دهد (که انجام می‌دهد) این کار در مقیاسی محدود و برای رفع نیازهای داخلی خود و در وسعت بسیار محدود انجام می‌شود».

به گفته جلودی، امارات کشور کوچکی است با وسعتی محدود و میزان بارش سالانه بسیار کم که از تمام ظرفیت‌های مالی و فناوری خود برای مدیریت بحران آب بهره می‌برد. بارورسازی ابرها نیز یکی از همین راهکارهاست.

اما آیا این فرآیند می‌تواند تاثیری بر میزان بارش در ایران داشته باشد؟ جلودی با صراحت پاسخ می‌دهد: «خیر. سیستم‌های بارشی که بر ایران اثر می‌گذارند از مسیر امارات عبور نمی‌کنند. بیشتر ابرها و سامانه‌هایی که وارد ایران می‌شوند از مسیر عراق، ترکیه، عربستان و دریای عرب هستند، یا در شرق کشور، از اقیانوس هند و جریان مانسون تاثیر می‌پذیرند. امارات در موقعیتی نیست که بتواند مانعی برای این سامانه‌ها باشد یا ابرها را از مسیر ایران منحرف کند».

انحراف ابرها به سمت آذربایجان؟

پس از ماجرای ایردزدی امارات از ایران، حالا برخی رسانه‌های عمدتا فعال در فضای مجازی از انحراف ابرهای مدیترانه‌ای که قبلا از ترکیه به ایران می‌آمدند به سمت کشور آذربایجان می‌گویند و معتقدند آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی با استقرار در آذربایجان برای تغییر اقلیم ایران نقشه دارند. یک واقعیت علمی، ایران کشوری خشک است که در چند دهه اخیر با سوء مدیریت منابع آبی و بحران تغییر اقلیم، وارد دوره‌های مکرر خشکسالی شده است.

محمدرضا جلودی تاکید می‌کند: «حتی اگر امارات بارورسازی ابرها را انجام دهد (که انجام می‌دهد) این کار در مقیاسی محدود و برای رفع نیازهای داخلی خود و در وسعت بسیار محدود انجام می‌شود».

به گفته جلودی، امارات کشور کوچکی است با وسعتی محدود و میزان بارش سالانه بسیار کم که از تمام ظرفیت‌های مالی و فناوری خود برای مدیریت بحران آب بهره می‌برد. بارورسازی ابرها نیز یکی از همین راهکارهاست.

اما آیا این فرآیند می‌تواند تاثیری بر میزان بارش در ایران داشته باشد؟ جلودی با صراحت پاسخ می‌دهد: «خیر. سیستم‌های بارشی که بر ایران اثر می‌گذارند از مسیر امارات عبور نمی‌کنند. بیشتر ابرها و سامانه‌هایی که وارد ایران می‌شوند از مسیر عراق، ترکیه، عربستان و دریای عرب هستند، یا در شرق کشور، از اقیانوس هند و جریان مانسون تاثیر می‌پذیرند. امارات در موقعیتی نیست که بتواند مانعی برای این سامانه‌ها باشد یا ابرها را از مسیر ایران منحرف کند».

انحراف ابرها به سمت آذربایجان؟

پس از ماجرای ایردزدی امارات از ایران، حالا برخی رسانه‌های عمدتا فعال در فضای مجازی از انحراف ابرهای مدیترانه‌ای که قبلا از ترکیه به ایران می‌آمدند به سمت کشور آذربایجان می‌گویند و معتقدند آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی با استقرار در آذربایجان برای تغییر اقلیم ایران نقشه دارند. یک کارشناس هواشناسی دیگر هم این فرضیه را به چند دلیل رد می‌کند و معتقد است این صحبت‌های غیرکارشناسی صرفا در فضای مجازی مطرح می‌شود مباحثی که در محافل علمی جایگاهی ندارند.

چرا کشورها مشکلات خود را حل نمی‌کنند؟

نیما فرید مجتهد دکترای هواشناسی با اشاره به پروژه هارپ می‌گوید: «چنین پروژه‌ای در جهان وجود دارد و پنهانی هم نیست و تحقیقات گسترده‌ای برای تغییرات اقلیمی انجام می‌شود اما باوتوکنه می‌توان به این فرضیه‌ها پاسخ داد. نخست اینکه آمریکا خود به‌طور جدی در معرض خشکسالی‌های گسترده قرار دارد. با جستوجوی ساده در سامانه‌های پایش خشکسالی این کشور، به راحتی می‌توان دید که نواحی نیمه مرکزی و شرقی آن به شدت با کمبود بارش و کاهش منابع آب زیرزمینی مواجه است. مشکلاتی که حتی باعث تشدید فروتنشست زمین شده است. همچنین کشورهایی مانند چین و عربستان، با وجود سرمایه و فناوری بالا، همچنان با بحران‌های اقلیمی روبه رو هستند.

ترکیه اجازه ورود ابرهای بارشی به ایران را نمی‌دهد؟؛ اعلام دلیل کم بارشی ایران در مقایسه با ترکیه

مجتهد می‌افزاید: «اگر واقعا چنین سامانه‌هایی خروجی قابل توجهی داشتند، این کشورها پیش از آنکه بخواهند به دشمن خود ضربه بزنند، ابتدا مشکلات خود را حل می‌کردند.

سال‌هاست که آمریکا، چین و حتی اروپا با شرایط وخیم تغییر اقلیم دست‌وپنجه نرم می‌کنند و اگر چنین فناوری‌ای داشتند، پیش از هر چیز آن را در خاک خود به‌کار می‌گرفتند».

بارورسازی ابرها، محدود و کم‌اثر

او تاکید می‌کند: «بارورسازی ابرها که فناوری آن موجود و قابل انجام است، طی دو دهه گذشته بارها در کشورهای مختلف به کار رفته، اما هیچ گاه به نتایج گسترده منجر نشده است. مطالعات نشان می‌دهد بارورسازی ابرها نهایتا در گسترهای جغرافیایی کوچک و با حداکثر ۱۰ درصد افزایش بارش انجام می‌شود. بنابراین چا به جایی یا منحرف کردن توده‌های جوی در عمل و از نظر علمی امکان‌پذیر نیست».

مجتهد یادآوری کرد: «شواهد تاریخی مانند بادگیرها آب انبارها، آب بندها و قناتها نشان می‌دهد ایران همواره کشوری خشک بوده است سال‌ها هشدار داده شده بود که تغییر اقلیم و گرمایش جهانی روزی گریبان دنیا را خواهد گرفت و امروز این اتفاق برای بسیاری از کشورها، از جمله ایران رخ داده است».

این کشورها غیرقابل سکونت می‌شوند

به گفته او، پیش‌بینی مدل‌های جهانی در زمینه تغییر اقلیم برای خاورمیانه و شمال آفریقا نشان می‌دهد که حتی کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس ممکن است در آینده با افزایش دمایی روبه رو شوند که ادامه زندگی در آن‌ها را غیرممکن کند.

در حالی که امارات در مقاطعی بارورسازی ابرها را برای کشاورزی و مصرف آشامیدنی خود انجام می‌دهد کارشناسان تاکید می‌کنند که این اقدام نه‌تنها خطری برای بارش در ایران نداره، بلکه ظرفیت انجام آن نیز به شکل گسترده، بسیار محدود و پرهزینه است. اگرچه نمی‌توان از نیاز و عطش مردم برای یافتن دلایل کم‌آبی چشم پوشید، اما باید با واقعیت‌های علمی روبه‌رو شد. تغییر اقلیم، کاهش منابع آب زیرزمینی، و ناکارآمدی در مدیریت منابع داخلی، نقش اصلی را در وضعیت فعلی دارند.

دیدگاه

ملکوتِ محمود

آیا می‌توان به مقام ملکوت راه یافت؟! ملکوت چیست و کجاست یا کجایی است؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایران، قرآن مجید از ملکوت به عنوان گوهر و باطن هستی و نیز از ملکوت به عنوان مقام والای ابراهیم خلیل علیه‌السلام یاد کرده است. از سوی دیگر قرآن مجید، بشارت داده است که همه انسان‌ها می‌توانند به ملکوت نظر کنند. در چهار آیه در قرآن مجید متظومه ملکوت سامان داده شده است. آیات از آنچنان لطافت و تجلی الهی بهره‌مند، که در چنان حریم نمی‌توان دم زد و: «چمله اعضا چشم باید بود و گوش».

یکی: در بیان و ستایش مقام ابراهیم علیه‌السلام وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ (الأنعام: ۷۵)

و این گونه، ملکوت آسمان‌ها و زمین را به ابراهیم نمایاندیم تا از جمله یقین کنندگان باشد.

مقام ملکوت ابراهیم را به سرچشمه یقین رهنمون شده بود.

۲- ملکوت گوهر هستی است. همان نقطه پیوند هستی هر پدیده با خداوند سبحان است.

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (یس: ۸۳)

پس [شکوهمند و] پاک است آن کسی که ملکوت هر چیزی در دست اوست، و به سوی اوست که بازگردانیده می‌شوید. در آیه شماره ۸۸ سوره المؤمنون همین مضمون از جهتی دیگر مطرح شده است.

۳- بشارتی شگفت انگیز و شوق آفرین برای همه انسان هاست. خداوند می‌پرسد که چرا به ملکوت نظر نمی‌کنند؟! (سوره اعراف، آیه ۱۸۵) یعنی می‌توانند نظر کنند. اگر انسان بتواند تجلی خداوند را در آینه فطرت الهی و خرد ناب خویش ببیند، به ملکوت راه یافته است.

آیات سیاق همانقدر دارند. هارمونی الهی، گوهر هستی ملکوت است. ابراهیم به شناخت درک و دیدار ملکوت آسمان‌ها و زمین راه یافت. انسان می‌تواند به ملکوت نظر کند. هترمتدان این بخت خوش را داشتند که زیباترین و والاترین امکان دریافت ملکوت را در زندگی و هنر خویش شاهد باشند. در میراث والای ملکوت بین هنر هترمند و روح او دوگانگی و بیگانگی وجود ندارد. زیباترین غزل حافظ غزل جان اوست. دیوان غزلیات او همه جلوه‌های از غزل غزل‌ها بحتی جان رنگین پرتافو و منعالی حافظ است. هترمند آفریننده است، با زبان رنگ در نگارگری مانند محمود فرشچیان یا دلوبیچی، با زبان سنگ در آثار میکل آنژ، با زبان آهنگ مانند چهارفصل آنتونیو ویوالدی، با زبان واژگان مانند فردوسی و حافظ. همگی خواسته‌اند نشانی از زیبایی حقیقت و حقیقت زیبایی را بیابند.

***

استاد محمود فرشچیان به والایی و فرازنگی در هنر و گوهر ایمان و انسانیت دست یافته بود که با یشاعتی که من دارم و بر بسالی که بساطی نیست! نمی‌توان از او سخن گفت. می‌بایست او را می‌دیدید و در چشمانش که مثل دریا موج می‌زد و گوهر اشک در آن می‌تابید می‌نگریستید به سختگان که آرام و مخملین با نوایی بهشتی بر زبانش جاری می‌شد. گوش دل می‌سپردید سخن گفتن از استاد فرشچیان - البته واژه استاد برای ایشان کوچک و نارساست شاید هم این واژه به عنوان آنقدر دست مالی و حتی پامالی شده است که دیگر اعتباری و جذابیتی ندارد - کسانی که محمود فرشچیان را می‌شناختند و با او مؤانست داشتند، دشوار می‌توانند درباره او سخنی بگویند. امایرای اینکه نشان دهیم قدر سرمایه‌های ملی و ایمانی کشور و مکتب خود را می‌دانیم، بایست سخن گفت.

از جمله عاشقان محمود فرشچیان بوده و هستم. در اصفهان و تهران و نیوجرسی (نیویورک) بارها او را دیده‌ام. با او هم سخن شده‌ام در کارگاه نقاشی و صورتگری‌اش در خانه‌اش در نیوجرسی تابلو ضامن آهو را به من نشان داد. پرسید نظری دارى؟ تابلو هنوز تکمیل نشده بود. چشمان آهو را که دیدم، برقی در ذهنم زد. نکته را در یافتم. گفتم: «عجب چشمانی، سرشار از زیبایی و مظلومیت!» چشمان آهو را از چشمان دخترش وام گرفته بود. نفسشان می‌گرفت و قلبشان می‌ایستاد. واژه‌ها دیگر در به در و درمانده شده بودند...

هترمتد اگر بتواند به نقطه یا متزلت اتفاق حقیقت و زیبایی برسد به سرچشمه والای هنر دست یافته است. حافظ در غزل‌های عرشی، جلال‌الدین بلخی در مثنوی، داستایوسکی در برادران کارامازوف، میکل آنژ در آفرینش مجسمه موسی علیه‌السلام، فرشچیان در آفرینش تابلو «شام آخر» (در کلیسای سانتا ماریا در میلان) لرزست همینگوی در پیرمرد و دریا استادرضای بنای اصفهانی در معماری معجزه‌آسای محراب مسجد شیخ لطف‌الله در اصفهان به چنین اوجی دست یافته‌اند. فرشچیان در صورتگری توانست در قالب‌روی قرار بگیرد که اتفاق حقیقت و زیبایی است. این گوهر قدسی بی‌بهتایت به دست نمی‌آید به روایت حافظ:

بی‌خود از شعشعه پرتو ذاتم کردند
باده از جام تجلی صفاتم دادند

راهش از آسمان جان انسان می‌گذرد. همان که قرآن مجید به عنوان «ملکوت» از آن یاد کرده است مقام ملکوت!

انسان هترمتد گویی در دو مدار حرکت می‌کند مدار هنر و مدار انسان. می‌خواهد حقیقت زیبایی را در هنر کشف کند و زیبایی حقیقت را در نهاد خویش! این دو مدار بر هم منطبق می‌شود. نقطه اتفاق زیبایی و حقیقت، هنر ناب و یا ملکوت است. ظاهر و باطن و اول و آخر به روایت قرآن مجید با هم در یک سیاق قرار می‌گیرند. محمود فرشچیان در جمع دانشجویان و دانشگاهیان دانشگاه هاروارد در سخنرانی کوتاهی می‌گوید: «کوشید در هر رشته‌ای که هستید، بهترین باشید. شماره یک باشید» ما هترمتدان بزرگی را می‌شناسیم که در هنر انسان بودن، شکست خورده‌اند. اندکی از هترمتدان توانسته‌اند از زندگی خویش یک اثر هنری ولا بیافریننده. فرشچیان چنین بود. ما هر قدر به او نزدیکتر می‌شدیم بزرگتر می‌شد برخلاف گروهی که هر قدر به آنان نزدیک می‌شویم کوچک می‌شوند. تا جایی که دیگر نمی‌توانند الهام بخش باشند. بین بود و نمودشان گسیختگی وجود دارد. «بایستر اکهارت» هر تبیین نظریه‌اش درباره نسبت بین حقیقت و زیبایی از تعتیل دوتار استفاده کرده است. دو سیم نماد جهان خلق و امر، نماد روح و جسم و نماد ملکوت و ملک است. با دو سیم نغمه ساخته می‌شود. مانند تعتیل جلال‌الدین محمد بلخی در رقابت بین رومیان و چینیان، یک گروه به صورتگری پرداخت و گروه دیگر به صیقل زدن. عکس نقش و نگار بر دیوار صیقل زده افتاد! اگر نقش و نگار نبود صیقل به تنهایی بسنده نبود. اگر صیقل نبود نقش جان نمی‌گرفت. هنر ساحت دانش و دانایی هترمتد است و صیقل پیراسنگی و آراستگی روح او. فرشچیان به ما آموخت و به هترمتدان آموخت که می‌توان از درون مستغنی بود. به روایت امام حسین علیه‌السلام در دعای عرفه: «اللهم اجعل غنای فی نفسی» «خداوندا بی‌نیازی و دارایی مرا در جانم قرار بده» هترمتد وقتی جان والایی پیدا می‌کند می‌تواند تمام تابلوهای یا مضمون ایمانی و دینی خود را عطا کند. می‌تواند برای طراحی حرم امام رضا و امام حسین علیهم‌السلام دست مزدی نگیرد. یا حتی هدیه‌ای نپذیرد. گفته است: «من به امام رضا و امام حسین بدهکارم که توانستم آثارم را در موزه و حرم آنان قرار دهم» این همان مفهوم درخشنده خلاف‌آمد است! درست مخالف آنچه متعلق و موجه می‌نماید. کیمیایی که این خلاف‌آمد را می‌افریند انسانی است که نگاه ملکوتی یافته است. چنین انسان‌هایی نشانه راه می‌شوند. دیگر اسیر زمان و مکان باقی نمی‌مانند. جهانی می‌شوند حتی اگر کسی مسلمان هم نباشد تا اندکی درباره امام حسین علیه‌السلام و روز عاشورا بداند در برابر تابلو «عصر عاشورا» می‌ایستد و بی‌تاب می‌شود. حقیقت عاشورا در متن‌های زیبایی در تابلو هنر عاشورا نگارگری شده است. آن حالی که محمود فرشچیان در عصر عاشورا پیدا کرده بود و به مادرش که توصیه کرده بود به مجلس عزای امام حسین برود. فرشچیان به مادر گفته است: «می‌روم و برای امام حسین و عاشورا روضه‌ای نقاشی می‌کنم» تابلو عصر عاشورا در تاریخ کربلا و عاشورا یک اتفاق است. نقطه اتفاق حقیقت و زیبایی ست. مگر زینب کبری علیهاسلام نگفته بود: «ما رأیتُ الاّ جَمیلاً» هجز زیبایی ندیدم» در واقع نگاه ملکوتی زینب(س) بود که به حقیقت عاشورا آنگونه می‌نگریست. فرشچیان گوهر جان و هنر خود را به چنان نگاهی پیوند زده بود. این نگاه و نظر که همان است که قرآن مجید هترمتمون شده: ملکوت نظر کنیدا یا جرابه ملکوت نظر نمی‌کنید؟ چگونه به ملکوت نظر کنیم؟ یا کسانی را که به ملکوت نظر کرده‌اند، بشناسیم مسیح علیه‌السلام سخن بسیار اعتکاشی در این باره دارد می‌گوید: «کسی که دوبار متولد نشود، به ملکوت آسمان‌ها راه نمی‌یابد!» (انجیل یوحنا، باب سوم، آیه ۶ و ۷) هترمتد در تمام زندگی هنری خویش اگر چنین نگاهی داشت در جست‌وجوی تولد دوباره بود. اگر به ملکوت و مقام والایی هنر متاثر رسید به تعبیر صائب، «تاج سر آفرینش» می‌شود.

سیدعطاءالله مهاجرانی

برش

فرهنگ را از خانه‌ات آغاز کن

یکی از نشانه‌های جامعه سالم، احترام متقابل است؛ چیزی که نه هزینه دارد و نه نیازمند آموزش تخصصی است. احترام به بزرگتر، کودک، فروشنده، راننده، نظافت‌چی، مشتری، رهگذر... همه این‌ها قطعه‌هایی از پازلی‌اند که نقش «فرهنگ اجتماعی» است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، فرهنگ، چیزی نیست که بیرون از ما اتفاق بیفتد. نه در تالارهای بزرگ، نه در کتاب‌های قطور، نه در شعارهای بلند. فرهنگ، از لحظه‌ای آغاز می‌شود که یک انسان با دیگری روبه‌رو می‌شود. وقتی سلام می‌کنیم، وقتی به‌جای بوق زدن، صبر می‌کنیم، وقتی بدون قضاوت به حرف کسی گوش می‌دهیم. اگر بخواهیم فرهنگ جامعه‌مان را رقم دهیم، باید اول آینه‌ای جلویمان بگذاریم. تا رتقای فرهنگی، از خود ما شروع می‌شود.

شاید کمتر کسی این روزها دغدغه فرهنگی داشته باشد و شاید بیشتر جامعه درگیر مسائل اقتصادی باشند اما فراموش نکنیم، این فرهنگ است که باعث رشد و پیشرفت جامعه می‌شود. شاید در این مطالب، ذیل کمک‌شایانی در ارتقای فرهنگی داشته باشند.

۱-احترام: ساده‌ترین شکل بزرگی

یکی از نشانه‌های جامعه سالم، احترام متقابل است؛ چیزی که نه هزینه دارد و نه نیازمند آموزش تخصصی است. احترام به بزرگتر، کودک، فروشنده، راننده، نظافت‌چی، مشتری، رهگذر... همه این‌ها قطعه‌هایی از پازلی‌اند که نقش «فرهنگ اجتماعی» است. وقتی کسی در مترو جای خود را به سالمند می‌دهد یا در صف نانوایی نوبت را رعایت می‌کند در حال ساختن جامعه‌ای محترم‌تر است؛ بی‌آن که خودبداند.

۲-فرهنگ گفتگو را تمرین کنیم

در بسیاری از خانواده‌ها گفتگو جای خود را به فرمان و سکوت داده است. اما جامعه‌ای که در آن گوش دادن، یکی از فضیلت‌ها نباشد، رشد نمی‌کند. گفتگو از خانه شروع می‌شود؛ از اینکه پدر به حرف فرزند گوش کند، بدون قطع کردن. از اینکه مادر از تجربه‌های روزانه‌اش بگوید و فرزندان بی‌دفاع قضاوت نکنند. تمرین گفتگو یعنی تمرین تفاهم، تمرین احترام به تفاوت، تمرین صبوری.

۳-مدرسه زندگی، همین کوچه و خیابان است

بخش بزرگی از یادگیری فرهنگی، بیرون از کلاس درس اتفاق می‌افتد. بچه‌ها وقتی از ما رفتارهای روزمره را می‌بینند، آن‌ها را عمیق‌تر از هر درس رسمی یاد می‌گیرند. وقتی کودک ما می‌بیند که چطور با همسایه رفتار می‌کنیم، یا وقتی در تاکسی حرفی یا ادب می‌زنیم یا نمی‌زنیم؛ همه این‌ها در ذهنش ضبط می‌شود. ما همیشه معلمیم؛ چه بخواهیم، چه نه.

۴-کتاب، قصه، تصویر: غذای روح

برای ساختن فرهنگ قوی، باید روح انسان را تغذیه کرد. کتاب‌خواندن، قصه‌گویی برای کودکان، تماشای فیلم‌های معنادار، نقاشی کشیدن، شنیدن موسیقی‌های تأمل‌برانگیز... همه این‌ها ابزارهایی‌اند که آدمی را عمیق‌تر، مهربان‌تر و خلاق‌تر می‌کنند. وقتی خانواده‌ای هفته‌ای یک کتاب با هم می‌خوانند یا داستانی تعریف می‌کنند در حال ساختن فرهنگ‌اند. آرام و بی‌سروصدا.

۵-مهارت زندگی: در رفتارهای ساده نهفته است

شاید یکی از بزرگ‌ترین اشتباهات ما این باشد که فکر می‌کنیم برای یادگیری فرهنگ، نیاز به مراسم خاص یا آموزش رسمی داریم. در حالی که فرهنگ در رفتارهای ساده نهفته است: شنیدن بدون قطع کردن، تشکر کردن، تمیز نگه‌داشتن محیط عمومی، عذر خواهی از اشتباه، خوش‌قولی، امانت‌داری، و مراقبت از زبان در گفتگوها. اگر هر کسی فقط چند رفتار پایه را با دقت رعایت کند، فرهنگ یک شهر متحول می‌شود.

۶-هر محله، یک مدرسه فرهنگی

کوچه‌ها، پارک‌ها، فروشگاه‌ها و حتی نانوایی‌های محله‌مان می‌توانند مدرسه‌هایی باشند برای رشد فرهنگی. سلام‌دادن به همسایه، تمیز نگه‌داشتن پارک، برگزاری دورهمی‌های ساده با محور کتاب‌خوانی یا قصه‌گویی، همه می‌توانند تاثیر گذار باشند. گاهی یک مغازه‌دار که با احترام با مشتری‌ها برخورد می‌کند، بیشتر از دهها سخنرانی، فرهنگ‌ساز است.

۷-فرهنگ یعنی توجه به جزئیات

فرهنگ، در جزئیات زنده است. در نوع نگاه کردن، در نحوه صحبت کردن، در طرز غذا خوردن در جمع، در مراقبت از گیاهان محله. در اینکه چطور درباره دیگران حرف می‌زنیم. توجه به این جزئیات، ما را به جامعه‌ای حساس، اخلاقی و زیبا نزدیک‌تر می‌کند.

و در نهایت فرهنگ چیزی نیست که از بیرون وارد شود. فرهنگ، انتخاب‌های کوچک روزمره ماست: انتخاب بین صبر و عصبیت، بین گوش دادن و قضاوت، بین احترام و بی‌تفاوتی. اگر هر یک از ما فقط یک رفتار خوب را هر روز تمرین کنیم، آرام آرام، فرهنگی تازه در دل همین کوچه‌ها شکل می‌گیرد. بی‌نیاز از تبلیغ.

آرین احمدی

مکث

افزایش افسار گسیخته اجاره‌ها در کشور همچنان ادامه دارد

سونامی اجاره مستاجران را بُرد

با وجود تصمیم دولت و مجلس برای تثبیت سقف افزایش اجاره‌ها در تهران و سایر شهرهای کشور، قیمت اجاره‌ها روند صعودی خود را حفظ کرده و قیمت‌گذاری توسط صاحبان خانه و مشاوران املاک مشخص می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از جام‌جم آنلاین، تعیین قیمت‌ها توسط این دو عضو از بازار، شرایط را برای مستاجران بسیار سخت کرده، به‌طوری که سهم اجاره‌ها از سبد خانوار به بیش از ۶۰ درصد رسیده است. گزارش‌های میدانی در تهران و کل کشور، بیانگر افزایش شدید اجاره خانه در یک سال اخیر بوده و روند افزایشی آن ظرافت شده است. به‌طوری که میزان اجاره‌ها در فروردین ۱۴۰۱ نسبت به ۱۴۰۰ در تهران حدود ۶۰ تا ۶۵ درصد افزایش داشته و میانگین اجاره‌ها در کشور نیز ۵۰ تا ۶۰ درصد افزایشی بوده است.

نکته قابل تامل این که سهم اجاره خانه از سبد هزینه‌های زندگی نیز رشد قابل توجهی یافته و به بیش از ۷۰ درصد رسیده است. این در حالی است که در کشورهای اروپایی، آمریکا و حتی پاکستان این میزان کمتر از ۲۰ تا ۲۵ درصد است.

تلاش برای کنترل

این روند افزایشی در شرایطی به‌وجودآمده که وزارت راه‌وشهرسازی و مجلس شورای اسلامی با راهکارهایی مشابه به‌دنبال کنترل قیمت‌ها بودند. در کلام نخست رستم قاسمی، وزیر راه‌وشهرسازی میزان افزایش اجاره‌بها را تا سقف ۲۵ درصد مجاز اعلام کرد و به صاحبان خانه‌ها هشدار داد افزایش بیش از این میزان می‌تواند جرایمی را به مالکان تحمیل کند. در اوایل خرداد نیز مجلس شورای اسلامی با طرح دوفوریتی ساماندهی اجاره‌بها برای کنترل بازار مسکن وارد عمل شد.

علی خضریان، نماینده تهران ثبت معاملات در سامانه ثبت معاملات املاک و اراضی دانست و عنوان کرد در صورت ثبت نکردن معاملات در این سامانه علاوه بر وضع جرایم مالی، در صورت بروز مشکل میان موجر و مستاجر هزینه دادرسی آن از افزایش خواهد یافت. علی خضریان به‌عنوان یکی از مدافعان این طرح، سقف افزایش اجاره‌بها تا پایان سال ۱۴۰۱ در کلان‌شهر تهران را تا ۲۵ درصد، سایر کلان‌شهرها تا ۲۰ درصد و برای سایر مناطق شهری کشور تا ۱۵ درصد نسبت به سال قبل عنوان کرد.

وجه اشتراک مصوبه مجلس و وزارت راه‌وشهرسازی ضمانت اجرایی نداشتن و دور زدن آسان این قانون است به‌طوری که بسیاری از مستاجران به‌دلیل امکان اجرایی نبودن آن و ترس از این که به صاحبان خانه نسبت به تخلیه واحد اقدام کنند، بدون دفاع در مقابل موجران مجبور به تمکین از افزایش ۷۰ درصدی خواهند بود. وضع جرایم در کنار اقدامات مجلس نیز نتوانسته بازار مسکن را آرام کند.

برای بررسی دلایل شکست این طرح سراغ اقبال شاکری، نماینده تهران در مجلس و عضو کمیسیون عمران رفتیم وی وضع جرایم را برای مدیریت بازار مسکن در بلندمدت امری محال عنوان کرد و افزایش ساخت مسکن و بالارفتن عرضه مسکن‌های استیجاری را عامل کنترل بازار دانست به گفته وی، وضع مشوق‌هایی مانند معافیت‌های مالیاتی نسبت به جرایم تاثیرات بهتری در بازار خواهد داشت و دولت باید به سمت سیاست‌های تشویقی حرکت کند.

افزایش ساخت‌وساز

یکی از راهکارهای موجود برای کاهش قیمت اجاره‌بها افزایش ساخت مسکن است که این طرح در درازمدت می‌تواند نسبت به مدیریت تقاضا اقدام کند، اما ساخت مسکن به‌ازای گره‌گشا نیست و باید تمهیداتی اندیشیده شود تا میزان عرضه این واحدها به بازار تسهیل گردد. متاسفانه سوداگری در مسکن طی سال‌های اخیر میزان انباشت واحدهای مسکونی را افزایش داد و برخی از صاحبان خانه‌ها ترجیح می‌دهند با خالی نگه‌داشتن خانه، در زمان مناسب قیمت را افزایش دهند. بنا بر آمارهای اعلام‌شده تعداد خانه‌های خالی حدود ۲/۵ میلیون واحد است که اگر این میزان سهم بانک‌ها حدود دومیلیون واحد است در شرایط فعلی تنها با جایه‌جا کردن بانک‌ها برای عرضه مسکن به بازار می‌توان نسبت به تعدیل قیمت‌ها اقدام کرد. البته اهرم فشاری به بانک‌ها باید از قدرت کافی برخوردار باشد. آن طور که از شرایط به نظر می‌رسد بانک‌ها برای پرداخت مالیات خانه‌های خالی و تحت مالکیت خود مقاومت نشان می‌دهند و مجاب کردن آن‌ها برای عرضه مسکن به بازار بسیار سخت به نظر می‌رسد.

اقدام قهری ممنوع

واکنش بازار به اقدامات قهری دولت‌ها همواره منفی بوده دولت باید با توجه به این پیشینه تاریخی از سیاست‌های تشویقی مانند معافیت‌های مالیاتی، صاحبان خانه‌ها را مجاب کند که برای عرضه خانه خود به بازار اقدام کنند. این افزایش عرضه می‌تواند به تعادل عرضه‌وتقاضا در بازار کمک کند. حالا صاحبخانه‌ها به همراه مشاوران املاک به بزرگ‌ترین بازیگران اجاره مسکن تبدیل شده‌اند و بی‌محابا هر قیمتی را می‌خواهند تعیین می‌کنند. قوانین مجلس و دولت هم به‌عنوان یک تماشاگر ویژه‌به تماشای مراتن قیمت‌ها مشغول‌اند.

روح‌ا... قیطاسی